

vimaorthodoxias.gr

Άγιος Ιγνάτιος Brianchaninov: Κάθε αμαρτία που δεν εξαλείφεται με τη μετάνοια, αφήνει τη βλαπτική σφραγίδα της στη συνείδηση

Newsroom

8–10 Minuten

[ΑΓΙΟΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΜΠΡΙΑΝΤΣΑΝΙΝΩΦ:](#)

ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ είναι η αίσθηση του πνεύματος του ανθρώπου, αίσθηση λεπτή και φωτεινή, που ξεχωρίζει το καλό από το κακό.

Η αίσθηση αυτή ξεχωρίζει το καλό από το κακό πιο καθαρά απ' όσο ο νούς. Πιο δύσκολο είναι να παραπλανήσει κανείς τη συνείδηση παρά τον νού. Και τον πλανεμένο νού, που τον υποστηρίζει το φιλάμαρτο θέλημα, για πολύν καιρό τον

αντιμάχεται η συνείδηση.

Η συνείδηση είναι ο φυσικός νόμος(1). Η συνείδηση χειραγωγούσε τον άνθρωπο πριν του δοθεί ο γραπτός νόμος. Η μεταπτωτική ανθρωπότητα βαθμιαία οικειώθηκε έναν λαθεμένο τρόπο σκέψεως για τον Θεό, το καλό και το κακό. Η λαθεμένη σκέψη επηρέασε, φυσικά, και τη συνείδηση. Έτσι, ο γραπτός νόμος αποτέλεσε αναγκαιότητα για τη χειραγωγή του ανθρώπου στην αληθινή θεογνωσία και τη θεοφιλή διαγωγή.

Η διδασκαλία του Χριστού, επισφραγισμένη με το άγιο Βάπτισμα, θεραπεύει τη συνείδηση από την κακή προδιάθεση (2) με την οποία τη δηλητηρίασε η αμαρτία. Η ορθή λειτουργία της συνειδήσεως αποκαθίσταται, ενισχύεται και σταθεροποιείται με την τήρηση της διδασκαλίας του Χριστού.

Η αποκατάσταση της υγείας και η ορθή λειτουργία της συνειδήσεως είναι δυνατές μόνο στους κόλπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας μέσω του θείου νόμου της, που κατευθύνει ορθά τον νού. Γιατί κάθε λαθεμένη σκέψη επιδρά αρνητικά

στη συνείδηση και τη λειτουργία της.

Οι θεληματικές αμαρτίες σκοτίζουν, εξασθενίζουν, καταπνίγουν, αποκοιμίζουν τη συνείδηση.

Κάθε αμαρτία που δεν εξαλείφεται με τη μετάνοια, αφήνει τη βλαπτική σφραγίδα της στη συνείδηση.

Η εκούσια και συνεχής αμαρτωλή ζωή σχεδόν νεκρώνει τη συνείδηση. Δεν είναι δυνατόν, ωστόσο, αυτή να νεκρωθεί εντελώς. Θα συνοδεύει τον άνθρωπο μέχρι το φοβερό Κριτήριο του Χριστού. Εκεί θα τον ενοχοποιήσει, αν την καταπατούσε.

Σύμφωνα με τους αγίους πατέρες, ο αντίδικος του ανθρώπου, που αναφέρεται στο Ευαγγέλιο (3), είναι η συνείδηση. Και πράγματι είναι αντίδικος, γιατί εναντιώνεται σε κάθε άνομο εγχείρημά μας.

Βαδίζοντας προς τον ουρανό, στη διάρκεια της επίγειας ζωής σου, να έχεις ειρηνικές σχέσεις μ' αυτόν τον αντίδικο, για να μη γίνει κατήγορός σου τότε που θ' αποφασίζεται η κατάστασή σου στην αιωνιότητα.

Λέει η Γραφή: «Θα απαλλάξει την ψυχή από τα δεινά ένας αξιόπιστος μάρτυρας»(4). Αξιόπιστος

μάρτυρας είναι η άμεμπτη συνείδηση. Η άμεμπτη αυτή συνείδηση την ψυχή που ακούει τις συμβουλές της θα τη λυτρώσει από τις αμαρτίες της μέχρι τον θάνατο και από τα αιώνια βάσανα μετά τον θάνατο.

Όπως η κόψη του μαχαιριού ακονίζεται με την πέτρα, έτσι και η συνείδηση ακονίζεται από τη νοητή πέτρα (5), τον Χριστό, με τη μελέτη του λόγου Του, που τη φωτίζει, και με την τήρηση των ευαγγελικών εντολών.

Φωτισμένη και ακονισμένη από το Ευαγγέλιο του Χριστού η συνείδηση, λεπτομερειακά και ολοκάθαρα φανερώνει στον άνθρωπο τις αμαρτίες του, ακόμα και τις πιο μικρές.

Μην ασκείς βία στον αντίδικό σου -μην παραβιάζεις τη συνείδησή σου! Διαφορετικά, θα στερηθείς την πνευματική σου ελευθερία. Η αμαρτία θα σε αιχμαλωτίσει και θα σε δέσει. Θλίβεται ο προφήτης μαζί με τον Θεό γι' αυτούς που επιβουλεύονται τον ίδιο τους τον εαυτό, παραβιάζοντας τη συνείδησή τους: «Ο Εφραίμ καταπίεσε τον αντίδικό του, καταπάτησε το δίκιο του, γιατί άρχισε να ακολουθεί τη ματαιότητα»(6).

Η «κόψη» της συνειδήσεως είναι πολύ λεπτή, πολύ ευαίσθητη, γι' αυτό ο άνθρωπος πρέπει να τη φυλάει προσεκτικά. Και τη φυλάει, όταν εκτελεί όλες τις υποδείξεις της συνειδήσεως και όταν, σε περίπτωση αθετήσεως κάποιας απ' αυτές λόγω αδυναμίας ή πλάνης, μετανοεί με δάκρυα.

Καμιάν αμαρτία μη θεωρείς ασήμαντη. Κάθε αμαρτία αποτελεί παράβαση του θείου νόμου, εναντίωση στο θέλημα του Θεού, καταπάτηση της συνειδήσεως. Άλλωστε, από τα μικρά, από τα μηδαμινά, όπως νομίζουμε, αμαρτήματα οδηγούμαστε σιγά-σιγά στα μεγάλα. “Πόσο σοβαρό είναι αυτό; Είναι βαριά αμαρτία; Μήπως δεν είναι καν αμαρτία; Ναί, δεν είναι αμαρτία!”.

Έτσι σκέφτεται ο άνθρωπος που δεν ενδιαφέρεται για τη σωτηρία του, όταν αποφασίζει να γευθεί την αμαρτωλή τροφή, την τροφή που απαγορεύει ο νόμος του Θεού. Με αβάσιμους συλλογισμούς καταπατά διαρκώς τη συνείδησή του. Έτσι, με τον καιρό, η «κόψη» της στομώνει και η φωτεινότητα της μειώνεται. Στην ψυχή απλώνονται το σκοτάδι και η παγωνιά —η αμέλεια και η αναισθησία.

Τελικά η αναισθησία γίνεται πάγια κατάσταση της

ψυχής. Συχνά μάλιστα, συμβαίνει να είναι ικανοποιημένη η ψυχή με την αναισθησία της, θεωρώντας την κατάσταση ευάρεστη στον Θεό, κι έτσι να έχει τη συνείδηση της αναπαυμένη. Στην πραγματικότητα, βέβαια, αφού έχασε τη μακάρια συναίσθηση της αμαρτωλότητάς της, που είναι η βάση της πνευματικής ζωής, τύφλωσε και αποκοίμισε τη συνείδηση (7).

Αθέατες τότε, μέσα στο βαθύ σκοτάδι της αναισθησίας, διάφορες αμαρτίες ορμούν σαν ληστές μέσα στην ψυχή και την κάνουν κρησφύγετό τους. Οι αμαρτίες αυτές, μένοντας εκεί για πολύ, γίνονται συνήθειες. Με τον καιρό εδραιώνονται και ισχυροποιούνται όσο και οι φυσικές ιδιότητες της ψυχής, καμιά φορά μάλιστα ξεπερνούν σε δύναμη ακόμα κι αυτές τις φυσικές ιδιότητες. Οι αμαρτωλές συνήθειες ονομάζονται πάθη. Χωρίς να το συνειδητοποιεί ο άνθρωπος, αλυσοδένεται σιγά-σιγά από την αμαρτία και γίνεται αιχμάλωτός της, δούλος της.

Όποιος αδιαφορεί συστηματικά για τις υπομνήσεις της συνειδήσεως, αφήνει τον εαυτό του να αιχμαλωτιστεί από την αμαρτία. Ένας τέτοιος άνθρωπος μόνο με έντονο προσωπικό

αγώνα και με τη δυναμική βοήθεια του Θεού θα μπορέσει να σπάσει τις αλυσίδες του και να ελευθερωθεί από τα πάθη. Γιατί τα πάθη ταυτίστηκαν με τη φύση του, έγιναν, θαρρείς, ιδιότητές της.

Αγαπητέ μου αδελφέ! Μ' όλη την προσοχή και την επιμέλεια φύλαξε τη συνείδησή σου.

Φύλαξε τη συνείδησή σου, πρώτον, ως προς τη σχέση σου με τον Θεό. Να τηρείς όλες τις εντολές Του, τόσο όταν σε βλέπουν οι άνθρωποι όσο και όταν δε σε βλέπουν. Γιατί και όταν δεν σε βλέπουν οι άνθρωποι, ο,τι κάνεις, ακόμα και ο,τι σκέφτεσαι, γίνεται γνωστό στον Θεό και στη συνείδησή σου.

Φύλαξε τη συνείδησή σου, δεύτερον, ως προς τη σχέση σου με τον πλησίον. Μην αρκείσαι σε μίαν ευπρεπή εξωτερική συμπεριφορά προς τους συνανθρώπους σου. Πρέπει από τη συμπεριφορά σου να ικανοποιείται η συνείδησή σου. Και η συνείδηση ικανοποιείται, όταν όχι μόνο οι πράξεις σου αλλά και τα αισθήματά σου για τον πλησίον ανταποκρίνονται στις εντολές του Ευαγγελίου.

Φύλαξε τη συνείδησή σου, τρίτον, ως προς τα πράγματα, αποφεύγοντας τα περιττά και τα πολυτελή. Να θυμάσαι πως όλα τα αντικείμενα που χρησιμοποιείς στην καθημερινή σου ζωή είναι δώρα του Θεού.

Φύλαξε τη συνείδησή σου, τέταρτον, ως προς τον ίδιο σου τον εαυτό. Μην ξεχνάς πως είσαι εικόνα του Θεού και πρέπει να Του μοιάσεις (8), να Του παρουσιάσεις κάποτε αυτή την εικόνα καθαρή και άμεμπτη.

Αλίμονο, αλίμονο στην ψυχή, στην οποία ο Κύριος, την ημέρα της Κρίσεως, δεν θ' αναγνωρίσει την εικόνα Του! Αλίμονο στην ψυχή, στην οποία δεν θα βρεί καμιάν ομοιότητα με τον εαυτό Του! Αυτή η ψυχή θ' ακούσει την τρομερή καταδίκη: «Δεν σε ξέρω!»(9). Η άχρηστη εικόνα θα ριχθεί στην άσβεστη φλόγα της γέεννας.

Ανέκφραστη και ατελεύτητη, απεναντίας, θα είναι η χαρά της ψυχής, στην οποία ο Κύριος θ' αναγνωρίσει την εικόνα Του, στην οποία θα δει την προπρωτική θεία ομορφιά, δώρο της άπειρης αγαθότητάς Του στο πλάσμα Του. Αυτή η ομορφιά της ανθρώπινης ψυχής μετά την

προπατορική πτώση χάθηκε, αλλά αποκαταστάθηκε και αυξήθηκε με τη λυτρωτική οικονομία του Χριστού. Και ο Χριστός μας έδωσε εντολή να διατηρούμε τη θεία ομορφιά της ψυχής μας ακέραιη και άσπιλη, αποφεύγοντας όλες τις αμαρτίες και τηρώντας όλες τις ευαγγελικές εντολές.

Της αποφυγής των αμαρτιών και της τηρήσεως των εντολών άγρυπνος επιτηρητής και ασίγητος παρακινητής είναι η συνείδηση. Αμήν.

Άγιος Ιγνάτιος Brianchaninov, Επίσκοπος Καυκάσου και Μαύρης Θάλασσας.

1. Αββά Δωροθέου, ο.π., Γ', 40.
2. Βλ. Εβρ. 10:22.
3. Βλ Ματθ. 5:25. Λουκ. 12:58.
4. Παροιμ. 14:25.
5. Βλ Α' Κορ. 10:4.
6. Ωσηέ 5:11.
7. Βλ. Οσίου Ιωάννου του Σιναΐτου, ο.π.. ΙΖ.
8. Βλ. Γεν. 1:26-27.
9. Πρβλ. Ματθ. 25:12. Λουκ. 13:25, 27.

